

ZIEŁONE WYDARZENIA SPORTOWE

Organizacja i przebieg każdego typu wydarzenia wiążą się z nieuchronnym oddziaływaniem na środowisko, które wynika ze wzmożonego zużycia energii, wody i innych surowców, transportu uczestników lub produkcji odpadów.

Wplyw imprez sportowych jest szeroki i bardzo zróżnicowany, przy czym intensywność i charakter tego oddziaływania zależy w dużej mierze od rodzaju i skali wydarzenia. Co więcej, oddziaływanie to jest obustronne: warunki środowiska mogą w dużym stopniu ograniczyć rozwój niektórych dyscyplin. Na przykład, zanik pokrywy śnieżnej, spowodowany ociepleniem klimatu, może w znacznym stopniu ograniczyć uprawianie narciarstwa i snowboardu.

Oddziaływanie wydarzenia na środowisko

Analizując oddziaływanie wydarzeń sportowych na środowisko, klimat wskazuje się często na pierwszym miejscu, a to dlatego, że cały szereg działań związanych z organizacją i przebiegiem imprez sportowych wiąże się ze wzmożoną emisją gazów cieplarnianych do atmosfery. Spowodowane są one zużyciem ogromnych ilości energii przez obiekty sportowe i towarzyszące im strefy kibica oraz transport uczestników – kibiców, sportowców, dziennikarzy i działaczy sportowych, którzy muszą pokonać niekiedy setki kilometrów, by wziąć udział w imprezie. Do grupy dyscyplin generujących dużą emisję CO₂ zaliczamy sporty motorowe – co nikogo nie powinno dziwić – oraz zimowe, z uwagi na

zużycie energii np. do zasilania armatek śnieżnych czy pracę urządzeń chłodniczych. Bez wątplenia jednak przy okazji organizacji każdego wydarzenia największe emisje CO₂ generowane są przez sektor transportu, szczególnie indywidualny transport samochodowy oraz lotniczy, który związany jest z emisją gazów cieplarnianych bezpośrednio do wysokich partii atmosfery.

Kolejnym problemem związanym z organizacją imprez sportowych, w których udział biorą setki tysięcy ludzi, jest ogromny ślad w postaci ton odpadów. Największa ich ilość pochodzi głównie z cateringu, ulotek, kiosków z artykułami związanymi z wydarzeniem i pomieszczeń socjalnych wykorzystywanych podczas imprezy. Źródłem ogromnej ilości odpadów – niekiedy niebezpiecznych dla środowiska – jest także sam proces budowy obiektów sportowych, które po zakończeniu imprezy często stoją niewykorzystywane.

Właściwe przygotowanie miejsca rozgrywek sportowych wiąże się także ze zużyciem ogromnych ilości wody. W przypadku boisk piłkarskich czy bejsbolowych dużą zadaniową powierzchnię utrzymuje się w odpowiednim stanie przez regularnie wykonywane zabiegi nawadniania. Przeciętny stadion, obsługujący mistrzostwa świata, zużywa w ciągu roku 10 – 20 tys. m³ wody. Pod względem wodochłonności w czzo-

łowie znajdują się dyscypliny zimowe. Woda niezbędna jest zarówno do przygotowania płyt torów łyżwiarskich i lodowisk, torów bobslejowych, jak i do produkcji sztucznej pokrywy śnieżnej skoczni narciarskich i tras zjazdowych. Wydarzenia sportowe wywierają ponadto bezpośredni wpływ na cenne przyrodniczo obszary. Tyczy się to przede wszystkim wszelkiego rodzaju imprez sportowych organizowanych poza obiektami kubaturowymi, takimi jak wyścigi samochodowe, zawody narciarskie czy przelajowe zawody jeździeckie. Oddziaływanie imprez sportowych tego typu polega głównie na niszczeniu flory rosnącej w bezpośrednim otoczeniu miejsc przebiegu zawodów, płoszeniu dzikich zwierząt zamieszkujących okolicę i niekontrolowanym zaśmiecaniu terenu. Dodatkowo presję wywierają widzowie poruszający się w sąsiedztwie wyznaczonych torów przejazdu zawodników.

U nas EURO, a w Londynie Olimpiada

Polska coraz częściej jest gospodarzem znacznych międzynarodowych imprez sportowych. Najważniejszym sprawdzianem naszych zdolności będzie organizacja mistrzostw Europy w piłce nożnej. W naszym kraju idea zrównoważonego podejścia do organizacji wydarzeń, zakładającego podjęcie działań na rzecz mini-

malizacji negatywnego wpływu na środowisko, jest jeszcze nowa, ale budzi coraz większe zainteresowanie organizatorów, a także sponsorów wydarzeń. Warto w tym zakresie sięgnąć do doświadczeń krajów, które mają większe doświadczenie w organizacji tego typu imprez. Równoległe z naszymi przygotowaniem do 2012 Brytyjczycy przygotowują się do letniej Olimpiady, która odbędzie się w przyszłym roku w Londynie. Deklarują oni, że będzie ona pierwszą w historii, gdzie zasady zrównoważonego rozwoju zostaną wdrażane na każdym etapie organizacji i przebiegu wydarzenia.

Brytyjczycy zobowiązanie do przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju przy organizacji imprezy zawarł już w ofercie, którą przygotowali, starając się o organizację olimpiady. Zobowiązali się do wykorzystania istniejących już obiektów. Tam, gdzie to konieczne, powstają obiekty, które mają być wykorzystane także po zakończeniu imprezy, a w pozostałych przypadkach budowane są obiekty tymczasowe. Nieprzypadkowy jest też wybór lokalizacji obiektów olimpijskich – dla organizatorów letnia olimpiada to także okazja do rewitalizacji i poprawy jakości życia mieszkańców zaniedbanego dotychczas Wschodniego Londynu.

Na potrzeby olimpiady opracowano plan zrównoważonego rozwoju, który skupia się na zagadnieniach ochrony klimatu, minimalizacji liczby odpadów trafiających na składowiska, ochrony różnorodności, przeciwdziałaniu społecznemu wykluczeniu oraz promocji sportu, zdrowego i zrównoważonego stylu życia. Wytyczne określające zasady zrównoważonego podejścia do organizacji wydarzeń zawarte są w bardzo surowej, brytyjskiej normie BS 8901,

negatywnego oddziaływania na środowisko i proponował środki, które należy przedsięwziąć, by go ograniczyć. Podjęto ponadto szereg badań, by zrozumieć w pełni warunki lokalnego śro-

**Dla sponsorów
możliwość
finansowania ważnych
imprez sportowych
oznacza prestiż,
ale z pewnością chcą
też, by ich marka
kojarzona była
z wysokimi standardami
odpowiedzialności
ekologicznej
i społecznej.**

dowiska. Zbadano lokalną faunę i florę, oszacowano poziom hałasu, jakość wody i powietrza. Podczas działań związanych z budową, podjęto starania mające na celu ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania na ludzi i środowisko. Poziom hałasu i emisji zanieczyszczeń wokół powstających obiektów jest stale monitorowany, a wyniki pomiarów są publikowane online.

Jednym z założeń zrównoważonego podejścia do organizacji wydarzeń jest także wspie-

wolontariusze zajmują się m.in. uprzątnięciem i zazielenianiem przestrzeni publicznej, w której funkcjonują. Dzięki takim inicjatywom pozytywny wpływ olimpiady 2012 na lokalną społeczność będzie długotrwały.

Warto wspomnieć, że także organizatorzy EURO 2012 podejmują działania, których celem jest zmniejszenie negatywnego oddziaływania wydarzenia na środowisko. Dokonano już wstępnego oszacowania spożycianej emisji CO₂, jaka towarzyszyć będzie mistrzostwom. Organizatorzy deklarują, że zostanie ona przynajmniej częściowo zrekompensowana poprzez sadzenie drzew. Planują ponadto działania na rzecz zwiększenia udziału transportu zbiorowego podczas mistrzostw, na wzór Kombi-ticket, wprowadzonego w Austrii i Szwajcarii podczas EURO 2008.

Uświadomienie sobie obszarów i skali oddziaływania imprez sportowych na środowisko jest pierwszym krokiem na drodze do jego ograniczenia. Organizator wydarzenia ma możliwość wywierania pozytywnego wpływu na otoczenie w dwojaki sposób – poprzez działania, które zminimalizują i zneutralizują jego niepożądane skutki oraz poprzez działania edukacyjne skierowane do uczestników. Nieprzypadkowo wielkim imprezom sportowym towarzyszą niekiedy kampanie edukacyjne dotyczące ważnych problemów społecznych. Pozytywna atmosfera sprzyja kształtowaniu postaw i warto ten fakt wykorzystać dla zwiększania świadomości ekologicznej uczestników oraz widzów przed ekranami telewizorów.

W przygotowanie rozgrywek zaangażowana jest duża liczba partnerów, co sprzyja wzajemnej edukacji i podnoszeniu standardów. Niewątpliwie kluczową rolę odgrywają tutaj sponsorzy tego typu imprez, ponieważ organizacja rozgrywek pochłania ogromne koszty. Mogą oni wykorzystać swoją pozycję do podnoszenia ich standardów ekologicznych. Wspierając finansowo organizatorów wydarzenia, dają przyzwolenie na takie, a nie inne działania – dla wszystkich zainteresowanych ważne jest, by nie szkodziły one środowisku. Dla sponsorów możliwość finansowania ważnych międzynarodowych imprez sportowych oznacza niewątpliwie prestiż, ale z pewnością są oni zainteresowani tym, by ich marka kojarzona była z wysokimi standardami odpowiedzialności ekologicznej i społecznej. Organizacja EURO 2012 jest dla nas dużym wyzwaniem, gdyż to pierwsza tego typu impreza na terenie naszego kraju, pozostaje jednak wierzyć, że okaże się nie tylko organizacyjnym sukcesem, ale zachęci też do kompleksowej realizacji zasad zrównoważonego rozwoju przy okazji przygotowywania kolejnych imprez sportowych.

Zofia Karpińska
Fundacja Aeris Futuro
www.aeris.eko.org.pl

którą kierują się organizatorzy Olimpiady 2012. Powołano specjalną komisję, która czuwa nad przebiegiem procesu organizacji rozgrywek i raportuje postępy opinii publicznej.

Przed przystąpieniem do prac przy budowie obiektów olimpijskich, sporządzono specjalny raport, który wskazywał możliwe obszary nu-

ranie rozwoju lokalnych społeczności. W ramach przygotowań do letniej olimpiady 2012, w Londynie ruszył program „Changing Places”, którego celem jest zachęcenie i zainspirowanie przedstawicieli lokalnych społeczności do działań na rzecz poprawy lokalnych warunków środowiska, w którym żyją. W ramach programu